

Barraca 2 de l'obaga del Serrat dels Ginebres

Rellinars

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Obaga del Serrat dels Ginebres
Alçada: 455

Coordenades:

Latitud: 41.6325
Longitud: 1.93577
UTM Est (X): 411357
UTM Nord (Y): 4609521

Classificació

Número de fitxa: 08179 - 316
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Contemporani Popular Modern
Segle: XVIII-XX
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: Coberta i corona de tramuntana parcialment enfonsades.
Protecció: Legal
Observacions protecció: Decret 27/2011 del Consell Comarcal del vallès Occidental
Accés: Díficil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Privada
Titular: 08178A0040001100000J
Autoria de la fitxa: Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: ds., 06/04/2019 - 02:00

Descripció

Barraca de pedra seca parcialment ensorrada situada a l'obaga del Serrat dels Ginebres. Per arribar-hi cal entrar pel Camí de la Casa Nova i continuar en direcció a Les Boades, deixant enrere la font de Carlets i la dels Llaminers i també el gual que travessant el la Riera de Rellinars permet pujar pel Camí de la Font del Conill. Agafar el trencall següent, a mà dreta que mena a la font del Trull. Allí mateix el camí bifurca; a mà esquerra el camí mena a la font de la Saiola i a mà dreta neix el camí del Serrat dels Ginebres cap a l'Obac. Aquest darrer és un camí carreter ben dret que cal seguir fins uns metres abans d'arribar a la línia d'alta tensió que el travessa. Just en l'indret on aquest bifurca novament amb l'entrada d'una feixa que ressegueix el vessant de soleia, entrar al bosc per un corriol més o menys dibuixat entre la vegetació fins a un roquissar.

Les restes de la construcció consisteixen en una barraca de planta circular situada al capdamunt d'un roquissar, aprofitant una minsa capa de terra que permet adossar-s'hi pel costat sud. Mesura 1,90 metres de diàmetre interior. Es conserva part de l'arrencada de la volta, amb una alçada màxima conservada d'1,60 m. La molsa aguanta la resta de la coberta. La porta, visible, mesura un metre d'alçada per 0,55 m d'amplada màxima amb una llinda plana i una segona a l'interior que fa descarrega l'arc de la volta. L'alçada del voladís davant de la porta és d'1,30 m.

Observacions:

Consta inventariada per l'Observatori del Paisatge de Catalunya dins el projecte Wikipedra de construccions de pedra seca, amb el codi número 19322.

Història

La tècnica de la pedra seca es caracteritza per l'ús de la pedra sense treballar i sense cap material d'unió. Les irregularitats de les lloses es corregeixen amb pedruscall. La pedra només es treballa quan ha de tenir una tasca específica, com llindes o escaires. A Rellinars aquesta tècnica s'utilitza en les barraques de vinya, en les parets de marge per aterassar el terreny i també en tines.

Es tracta d'una tècnica amb uns orígens molt remots però que la seva expansió es vincula amb el creixement de la viticultura durant la segona meitat del segle XIX (SOLER i PERARNAU:1985). No hi ha testimonis, ni documentació que puguin aportar una cronologia més antiga. Els condicionants que afavoreixen l'aparició de les barraques són: un increment de l'àrea cultivable que provoca la construcció de parets de pedra seca per formar feixes; una atenció més continuada que reclama el conreu de la vinya, creant la necessitat d'aixopluc i magatzem d'eines del pagès que restarà més temps lligat al camp; i, finalment, la presència al Bages, d'un estrat rocós molt pròxim a la superfície.

La situació geogràfica d'aquestes barraques ve condicionada per la necessitat d'aprofitament de l'espai conreat. Podem trobar, per tant, barraques construïdes entre dues feixes de diferent nivell, sempre i quan siguin del mateix propietari. També podem trobar barraques enmig del camp, però es deu al mateix condicionant, ja que segurament es tracta d'una franja del camp rocosa o de difícil utilització pel conreu. Finalment, també podem trobar les barraques en un racó del camp, on s'amuntegaven les pedres extretes de llaurar, o fora del camp semi excavades en un marge. Segons la tipologia de la seva construcció, poden ser de planta circular o quadrangular i poden ser construccions isolades o estar adossades en un marge o altra construcció. La volta de les de planta circular es fa per aproximació de fileres. En canvi, les de planta quadrangular poden tenir la volta per aproximació de fileres o en base a un sistema piramidal. Pel que fa al tema dels constructors, es pot parlar de tres teories: l'existència de quadrilles de "barracaires" itinerants, els "sardans", o el propi pagès. L'existència del sardans s'ha recollit en el treball de Soler i Perarnau (1985) gràcies a un informant que situa aquests personatges a finals del segle XIX. Es tracta d'homes procedents de la Cerdanya, segurament la part alta de la Cerdanya, que oferien els seus serveis per a la construccions de pedra seca, com activitat complementària en èpoques climatològicament adverses en el seu lloc de residència.

Bibliografia

- PLANS MAESTRA, Jaume (2009). Arquitectura tradicional rural en pedra seca a la comarca del Bages. Ajuntament de Bellpuig i Publicacions d l'Abadia de Montserrat.
- RECULL HISTÒRIC DE MURA (2017). Pedra seca, pedra viva. Patrimoni vitícola i desenvolupament econòmic. Ponències i comunicacions de la IX Trobada d'Estudis per a la preservació del patrimoni de la pedra seca als Països Catalans.
- RIPOLL, Ramon, coord. (2010). La pedra seca. Evolució, arquitectura i restauració. Col·lecció Arquitectura tradicional, vol. 3. Edicions Brau. Figueres.
- SOLER i BONET, Josep M. i PERARNAU i LLORENS, Jaume (1985). "Les barraques de vinya al terme municipal d'Artés (Pla de Bages)"; dins Dovella, núm. 17. Manresa, pàgs. 37-43.
- SOLER i BONET, Josep M.(1987). "Barraques i tines, construccions per a la vinya"; dins Dovella, núm. 24. Manresa.
- SOLER i BONET, Josep M.(1988). "La tècnica de la pedra seca. La construcció popular"; dins Dovella, núm. 29. Manresa, pàgs. 47-52.
- SOLER i BONET, Josep Maria (2000). "La construcció en pedra seca, arquitectura, patrimoni i tradició"; dins Dovella, núm. 70. Manresa, pàgs. 9-11.

